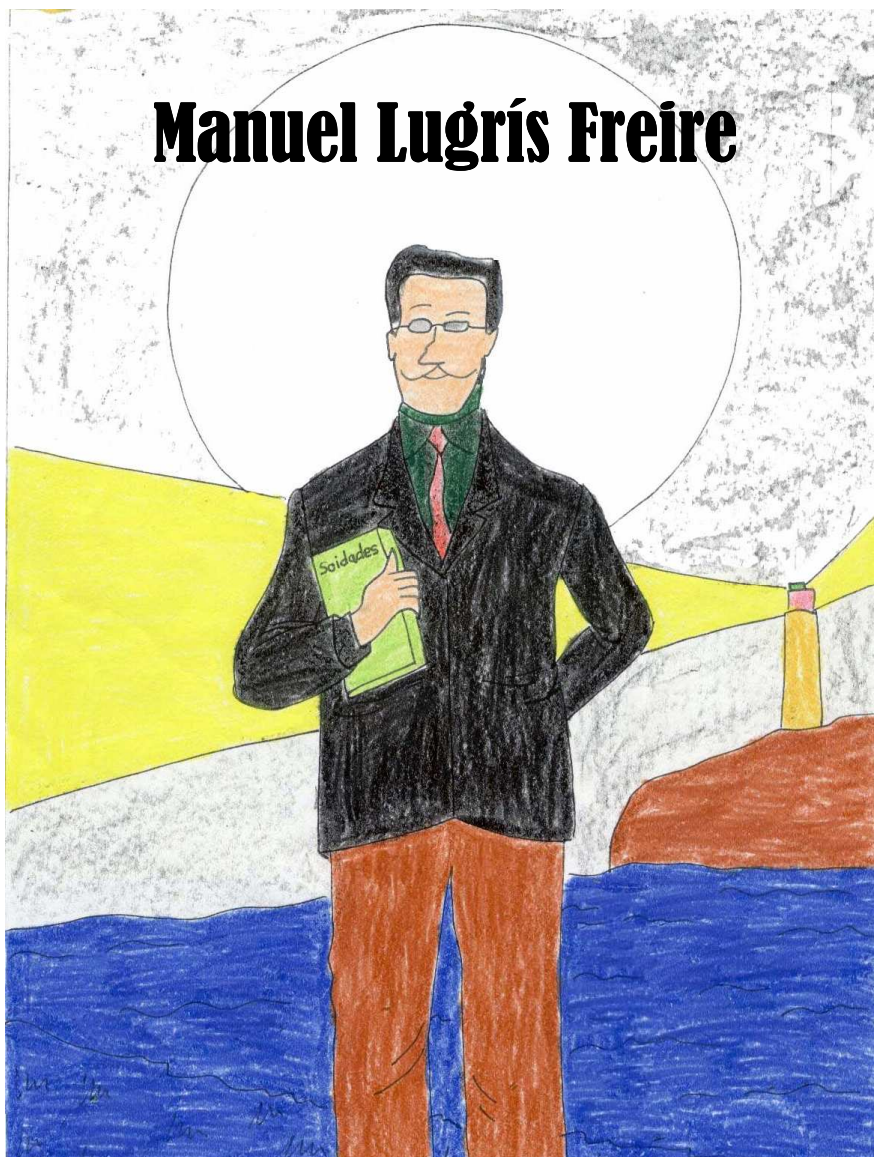


FALADOIRO

ANO XVII

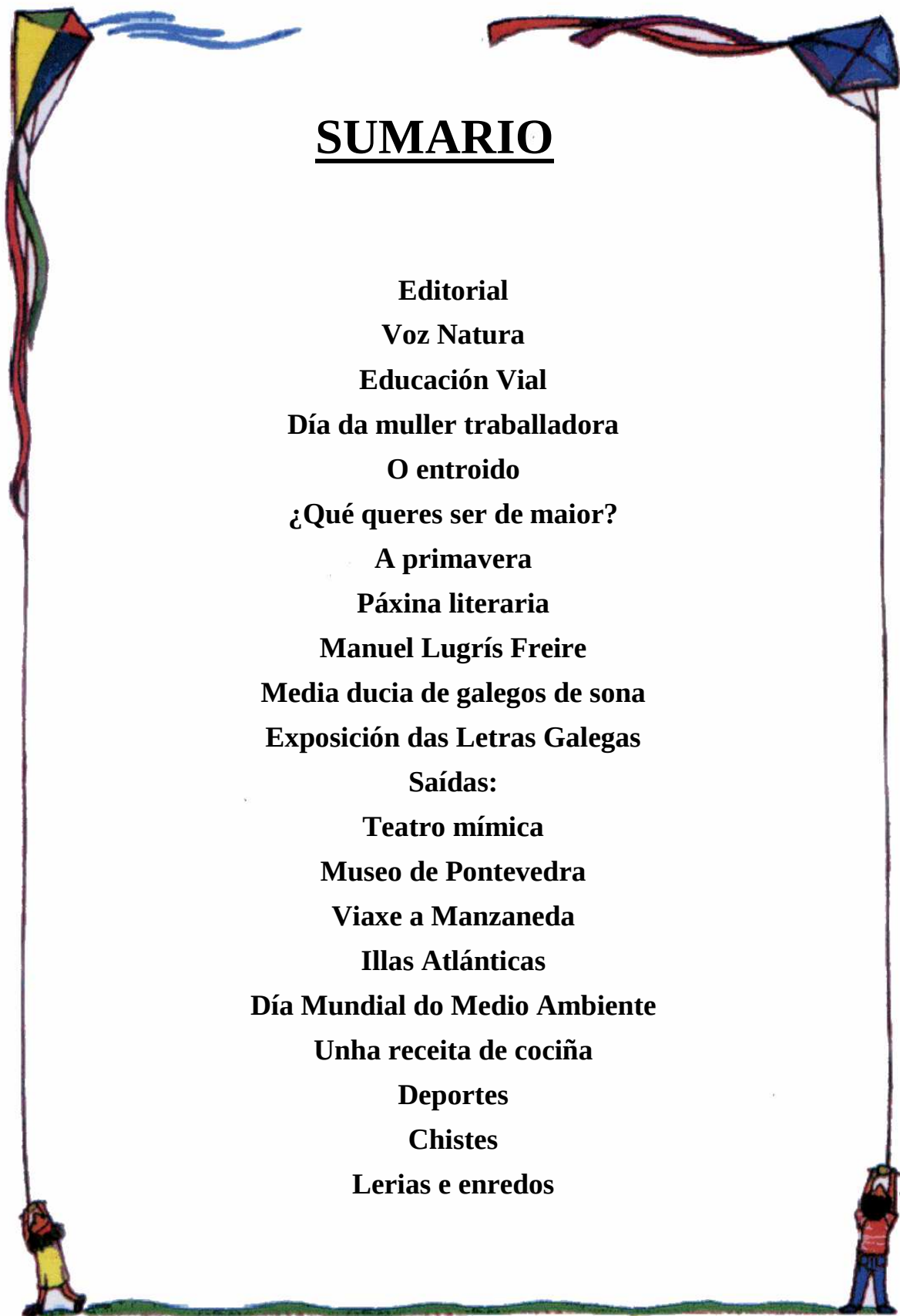
NÚMERO XXX

Manuel Lugrís Freire



Semana das Letras Galegas

**C.E.I.P. DA TORRE – CELA
BUEU**



SUMARIO

Editorial

Voz Natura

Educación Vial

Día da muller traballadora

O entroido

¿Qué queres ser de maior?

A primavera

Páxina literaria

Manuel Lugrís Freire

Media ducia de galegos de sona

Exposición das Letras Galegas

Saídas:

Teatro mímica

Museo de Pontevedra

Viaxe a Manzaneda

Illas Atlánticas

Día Mundial do Medio Ambiente

Unha receita de cociña

Deportes

Chistes

Lerías e enredos

Editorial

SEMANA DAS LETRAS GALEGAS

Durante a semana das Letras Galegas no colexio organizamos unha exposición de refráns.

Para facer esta actividade fixemos unha selección dos refrán recompilados, e unha distribución por cursos para que os/as nenos/as os editaran e ilustraran.

A orixe dos refráns é moi antiga.

Refrán é unha frase xeralmente breve que expresa unha sentenza, un dito ou un consello útil sobre a vida cotiá sendo na maioría dos casos unha expresión da sabiduría popular.

Os primeiros refráns escritos e recollidos da tradición popular remóntanse a Idade Media.

Son moitos os usos que fixeron os escritores dos refráns. Nalguns casos os autores elixiron un refrán para dar título á súa obra. Tal foi o caso de Calderón de la Barca na súa comedia titulada: "Casa con dos portas mala es de guardar" ou O Marqués de Santillana que escribiu "Refranes que dicen las viejas junto al fuego"

Noutros casos son os protagonistas das súas obras os que utilizan gran variedade de refráns. Tal é o caso da "Celestina" ou do "Quijote".

No caso de Cervantes o propio cabaleiro ten que reprender a Sancho máis dunha vez por abusar dos refráns.

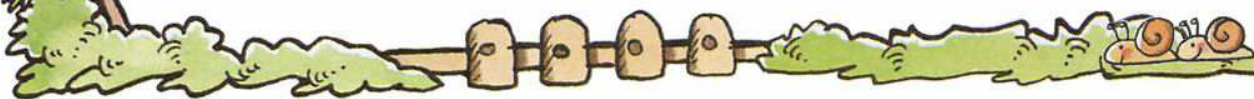
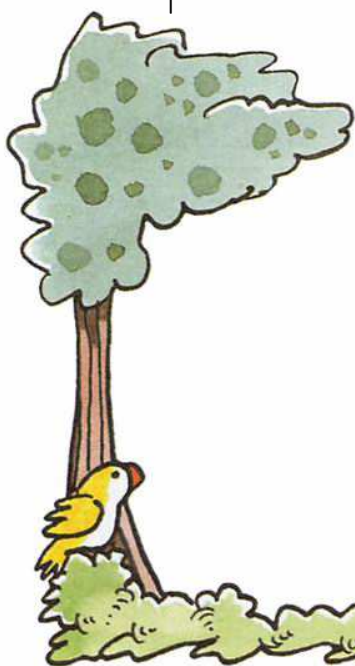
VOZ NATURA

Outro ano máis, e xa van catro, participamos no programa Voz Natura. Este ano, como xa sabedes, o noso tema foi a reciclaxe, porque, debido á gran cantidade de elementos de refugallo que se xeneran na nosa sociedade, pareceunos interesante concienciar ós nenos da necesidade de darlles outra utilidade: ¡reciclándooos!

Centrámonos principalmente ó redor de elaboracións de murais, o nacemento, o entroido e construción de xoguetes como elemento motivador.

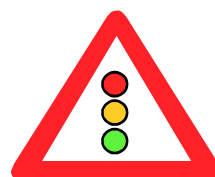
Como premio final ó traballo de todo o curso, poidemos disfrutar da festa de Voz Natura en A Coruña.

No vindeiro curso 06-07 participaremos de novo neste programa de educación medioambiental adicándonos especialmente a mellora-los nosos patios.





Educación Vial



No mes de abril os rapaces de 3^º e 4^º de Primaria, tivemos un curso de educación vial que durou tres días.

Alí puxéronnos películas e déronnos tres libros:

- ✓ Un era "A guía do peatón" e falaba de todo o que debería facer o peatón.
- ✓ Outro era "A guía do ciclista" e explicaba todas as manobras que debe facer o ciclista.
- ✓ E o último era "A guía de prevención e comportamento nun accidente" e decía todos os pasos que hai que seguir.

As clases déronnolas uns policías explicando o que puña nos libros.

O último día fixéronnos unhas preguntas sobre o que aprendéramos, e como as acertamos todas, déronnos un diploma.

¡Ademáis, saímos no xornal!



Aida Carballo
4^º curso

O día da muller traballadora 8 de Marzo 2006

AS Pekenecas



O Mércores 8 de Marzo de 2006 viñeron as Pekenecas ao colexio e contáronnos uns contos da muller traballadora

un era de unha muller que tiña dúas fillas e un home que sempre estaban refunfuñando pola comida e un día marchou de casa e deixoules unha nota dicíndolles que eran uns porcos e pasados dous días volveu a casa e díxolles que volvía a casa cunha condición que a axudaran na casa.

E despois contou o conto da princesa aburrída e finalmente cantamos un rap.

María
2.º de Primaria



Os Reci - Tubis



Os dos Briks

O entroido

Os dos Iogures



Tiriñas

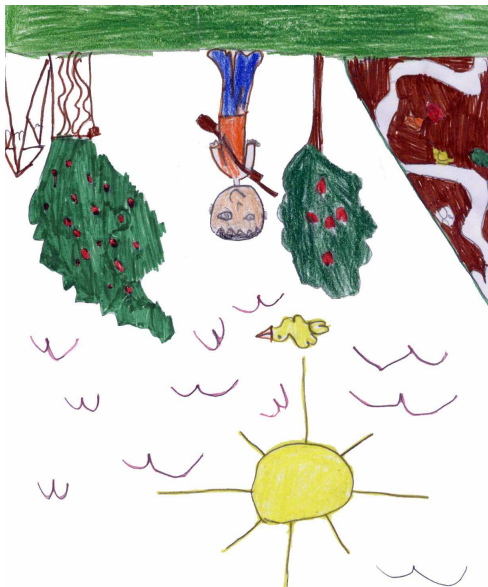


**Quero ser veterinaria
para coidar aos
animais e operalos**



**Quero ser paleontólogo porque
atopan ósos de dinosauros e os
pintan de cor branca e despois
os levan ó museo e montan os
esqueletos.**

**¿Qué queres
ser de maior?**



**Gustaríame ser
cazador para andar polos
bosques e polas
montañas, ver niños e
poder respirar moi ben.**

Marcos

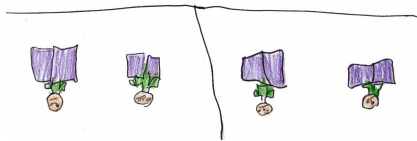


**De maior quero ser pediatra para
coidar ós nenos, examinalos e
darlles os medicamentos que
necesitan para curarse.**

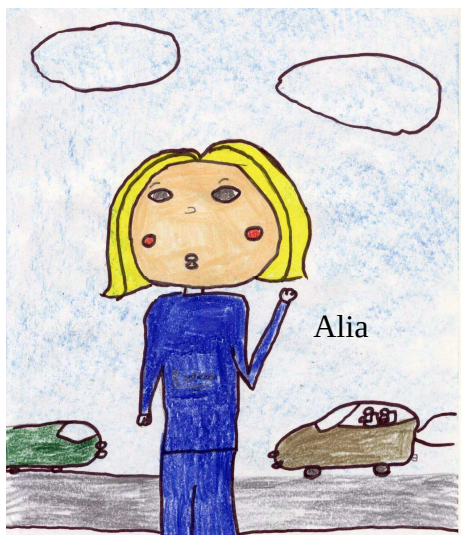
María



Verónica

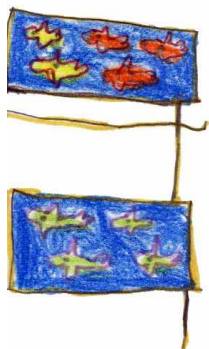


De maior quero ser profesora porque podo coidar dos nenos e ensinalles moitas cousas



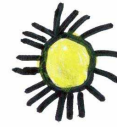
Alia

A min gustaríame ser policía porque así collería aos ladróns e pararía aos coches.



De maior quero ser vendedor de peixes para collelos da peceira con ganapán, metelos nunha bolsa chea de auga e atalos cunha liga marrón e longa.

Damián



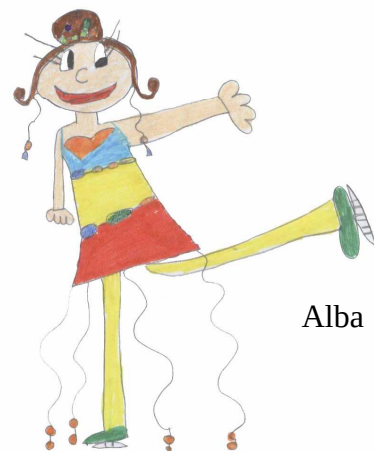
De maior quero ser policía para ter pistola e poñer multas.



David



De maior serei patinadora para patinar sobre o xeo e ser unha gran artista do patinaxe.



Alba



**De maior quero ser bailarina
para aprender tódolos pasos
da samba e aprender moitos
bailes.**



Lucía

Alumnos de 2º curso de Primaria

**De maior gustaríame ser
coidador do zoo para darlle
de comer aos animais.**



Isaac

Carmen A.
Infantil 3 anos



A primavera

Xa estamos en primavera,

os campos están verdes e floridos, as bolboretas están moi contentas e os paxaros voan libres polo aire.

As árbores están cheas de ledicia porque lle nace froita, as estrelas cantan e a lúa baila ó redor do sol.

A choiva enche os ríos e fan moi fermosos os campos. Nos estamos cansos pero contentos porque podemos ir á praia e xa chega o verán.

alumnos de primeiro



O problema dos animais

Había unha vez un bosque no que vivían moitos animais: un león que non podía cazar, porque tiña reuma, un esquíu moi simpático, coellos, paxaros, etc. No bosque tamen había fincas con grandes colleitas.

Un día os animais do bosque viron algo que non lles gustou:

¡As colleitas estaban destruídas por uns pequenos animais!

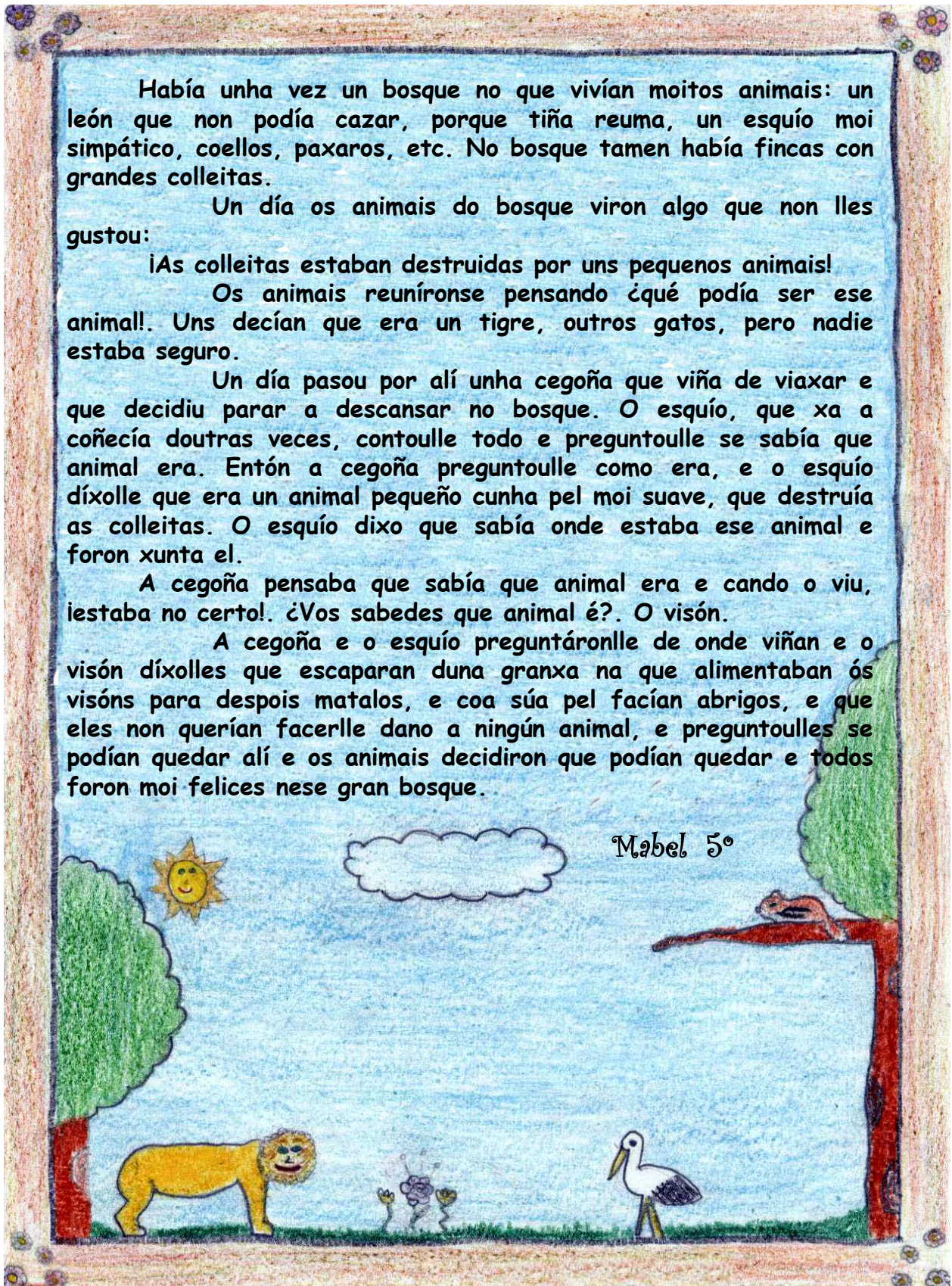
Os animais reuníronse pensando ¿qué podía ser ese animal!. Uns decían que era un tigre, outros gatos, pero nadie estaba seguro.

Un día pasou por alí unha cegoña que viña de viaxar e que decidiu parar a descansar no bosque. O esquíu, que xa a coñecía doutras veces, contoulle todo e preguntoulle se sabía que animal era. Entón a cegoña preguntoulle como era, e o esquíu díxolle que era un animal pequeno cunha pel moi suave, que destruíra as colleitas. O esquíu dixo que sabía onde estaba ese animal e foron xunta el.

A cegoña pensaba que sabía que animal era e cando o viu, íestaba no certo!. ¿Vos sabedes que animal é?. O visón.

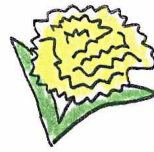
A cegoña e o esquíu preguntáronlle de onde viñan e o visón díxolles que escaparan duna granxa na que alimentaban ós visóns para despois matalos, e coa súa pel facían abrigo, e que eles non querían facerlle dano a ningún animal, e preguntoulles se podían quedar alí e os animais decidiron que podían quedar e todos foron moi felices nese gran bosque.

Mabel 5º



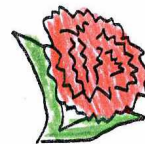
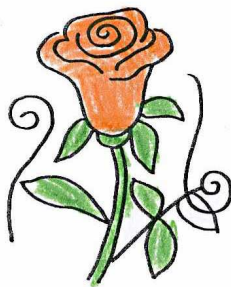
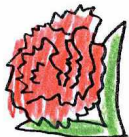


Vota de flores



Aquela rosíña
nacida en abril,
quería casar
co alalí.

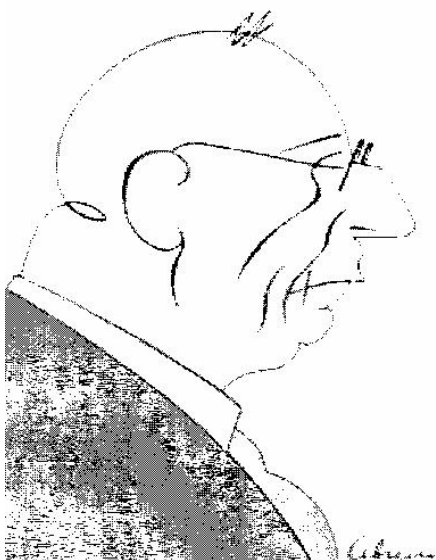
Iría de padreira
en té e xosmín,
trán a vota
caraveis cen mil;
vestida de branco
verde e carmesí
a rosa cázase
co alalí.



Ángel Piñeiro
5 anos

Letras Galegas 2006

MANUEL LUGRÍS FREIRE



Naceu na vila coruñesa de Sada, un 12 de febreiro de 1863, e faleceu ós 77 anos na Coruña.

Á idade de 20 anos emigrou a Cuba, onde traballou como contable, fundando na cidade da Habana o primeiro xornal escrito totalmente en galego "A gaita galega". En Cuba publicou o seu primeiro libro de poemas "Soidades".

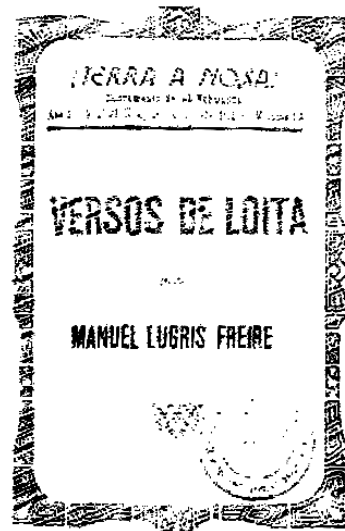
No 1896 voltou a Galicia para instalarse na Coruña, onde tivo diferentes empregos.

Manuel Lugrís foi un dos participantes nas tertulias da "Cova céltiga" que se celebraban na librería "La Regional". Contribuíu á fundación da Universidade Popular e da Real Academia Galega, da que foi presidente entre os anos 1934 e 1935.

No ano 1907 afiliase ó partido galega e convértese na primeira persoa que utiliza o idioma galego durante un mítin celebrado na vila de Betanzos.

Uns anos despois, no ano 1916 funda as Irmandades da Fala na Coruña, xunto cos irmáns Villar Conde.

Lugrís toca todos os xéneros literarios; poesía, narrativa, dramaturxia...É o autor da primeira gramática galega escrita íntegramente en galego no ano 1922. Entre as súas obras destacan "Noitebras" (1901), "Versos de loita" (1911), "Ardencias" (1927)



A poesía de Lugris

AXIÑA



Os días xa son máis longos;
Xa brilla máis ledo o sol;
Xa s'esperquizan nas almas
As ansias de redención.
Os arboredos florecen
E as silveiras teñen flor...
¡Axiña virán os froitos
que o novo tempo encendrou!

Versos de loita (1918)

ENVEXA

Praia de Gandarvís;
Longa, triste, deserta;
Onde as ondas mainiñas
con solermia se deitan;
As túas augas gardan
D'aquela doce nena
A lembranza da gloria
Da súa espida beleza.
Augas de Gandarvís,
Calade o nome d'ela
E non digades nunca
Que por vos sinto envexa.

Ardencias (1927)



Mabel 5º

MEDIA DUCIA DE GALEGOS

DE

SON

No mes de Maio en Galicia cele-
bramos o DÍA DAS LETRAS GALEGAS, mo que
recordamos a escritores que escribiron a
súa obra en Galego. Tamén nos queremos re-
cordar a outros galegos que foron famosos
noutros campos.

ANTONIO PALACIOS

Naceu en O Porriño (Pontevedra) o 8 de Xaneiro de 1876 e
morreu o 27 de Outubro de 1945.

Foi arquitecto famoso que realizou as obras seguintes: «Teatro
García Barbón» en Vigo, a «casa do concello» de Porriño
«Templo votivo do mar» en Panxón «Templo da Veracruz» en
O Carballiño e outras moitas fora de Galicia



ISAAC DÍAZ PARDO

Naceu en Santiago no ano 1920.

É un pintor, ceramista e animador do mundo
cultural Galego.

No 1949, en Sada, creou «Cerámicas do
Castro»

En Galicia creou o «Laboratorio de Formas de
Galicia» que levou a cabo o proxecto de restauración
cerámica de Sargadelos, o Museo Carlos Maside e
empresa editorial Edicións do Castro.



ALEXANDRE BÓVEDA



Naceu en Ourense o 4 de Xullo de 1903 e desde pequeno comezou a preocuparse polos problemas de Galicia.

O Seminario de Estudos Galegos chamouno en 1930 para colaborar no proxecto do Estatuto de Galicia que sería aprobado en 1936

Foi Secretario de organización do Partido Galeguista.

O 17 de agosto de 1936 foi fusilado en Caesha (Pontevedra)

PASCUAL VEIGA

Naceu en Mondoñedo (Lugo)

no ano 1842 e morreu en

Madrid en 1896.

Musico famoso, xa sendo neno, fixo algunhas composicións de carácter relixioso.

Fundou e dirixiu varios orfeóns.

En 1880 estrenouse en Pontevedra

a súa "Alborada galega" máis

coñecida como "Alborada de Veiga". Tamén é o autor da música que se canta coa letra do poema de Pondal

"Os pinos", que se converteu no himno oficial de Galicia.

Está enterrado en Mondoñedo nun mausoleo erixido cos cartos dos emigrados na Arxentina.



FRANCISCO ASOREI

Naceu o 4 de marzo de 1889 en Cambados (Pontevedra) e morreu en Santiago o 2 de Xullo de 1961.

A súa obra escultórica preside rúas e parques da xeografía galega e hispanoamericana.

Destaca de toda ela «Nalxina» coa que gañou unha bolsa de estudos; «O tesouro» que lle valeu a segunda medalla da exposición Nacional; «San Francisco» primeira medalla; «Monumento a Curros Enríquez» e «O Cristo de Moisés».



CARLOS MASIDE

Naceu en San Xulián de Requeixo (Pontevedra) o 18 de marzo de 1897 e morreu en Santiago no ano 1958.

Debuxante, gravador e pintor, é unha das figuras máis importantes do movemento de renovación plástica da arte galega durante o segundo tercio do século XX.

Alguns títulos das súas obras son: «Autorretrato», «Retrato de Castela», «Muller sentada», «Días paisanas», «Mercado», «Cabeza de pescadora».



EXPOSICIÓN DAS LETRAS GALEGAS

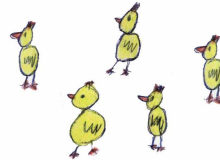
A exposición das Letras Galegas este ano adicámola ó refraneiro popular galego. Fixemos unha escolma de refráns que posteriormente clasificamos por temas: animais, estacións, do ano, o mar, o viño, a comida... cos demais montamos un mural. Velaquí uns exemplos do traballo dos nenos.

Doce galiñas e un
galo comen tanto
coma un cabalo.



Infantil 5 anos
Animais

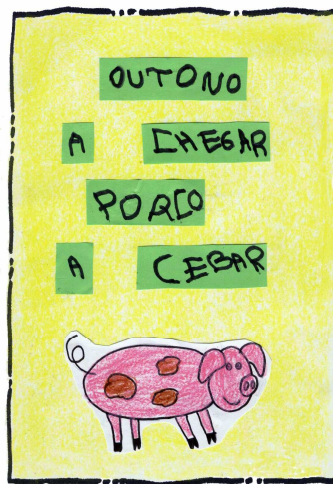
Os pitos de xamei
ro, ata as
plumas valen
diñeiro.



Infantil 3 anos
O outono



LUCIA ET SARMI

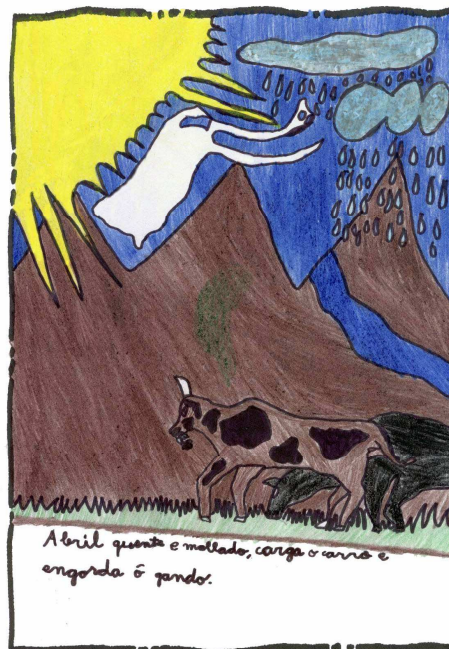


LUCIA ET SARMI



PAULO PARRA

1ª
A primavera



2ª
O inverno



3º
O verán



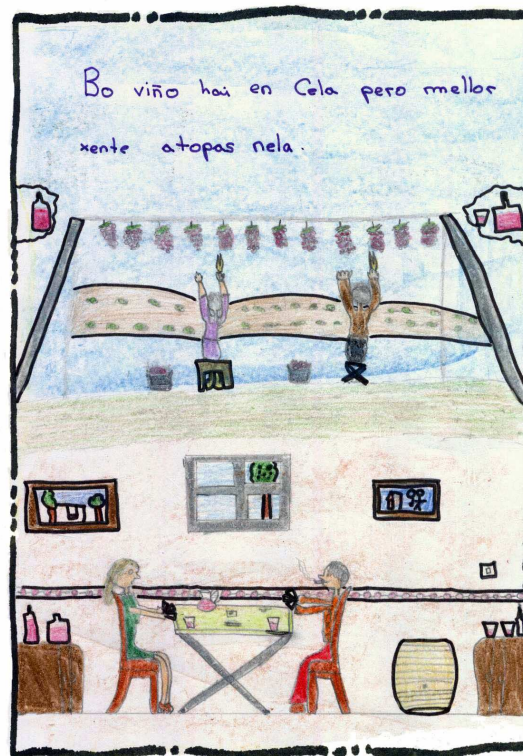
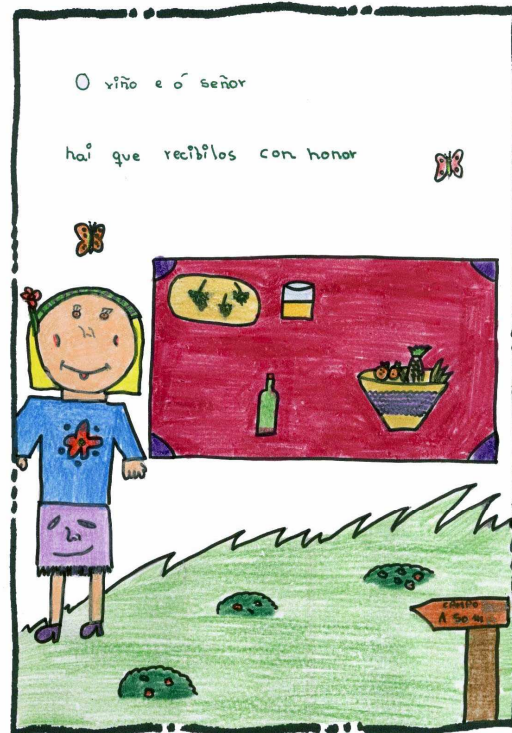
4º
O mar



5º
A comida



6º
O viño



O teatro de música

PAPIRUS

O pasado venres, día 31 de marzo, fomos a Pontevedra a mirar unha obra de teatro chamada "Papiirus".

Na obra non se falou de nada, só uns sons para expresar o que estaban facendo.

Papiirus tratábase de dúas persoas que pouco a pouco vanse coñecendo facendo mímica e xogos e queren crear un futuro xuntos: primeiro, construír unha casa para vivir, e logo ter un fillo para formar unha familia.

Pero os dous teñen o mesmo pasado, "unha guerra" da que non se queren acordar.

O nome de "Papiirus" é porque todos os materiais en que está feita a obra son de papel, e como éste é flexible, do mesmo anaco facían moitas cousas: por exemplo convertían un paxaro nun barco ou nun gorro. Papiirus é unha obra para disfrutar, e así o foi porque o pasamos moi ben.

Despois de vela fomos merendar á alameda e alí xogamos e fixemos fotos. Máis tarde collimos o autobús camiño do colexio. Finalmente chegamos ó cole e desde alí marchamos para casa.



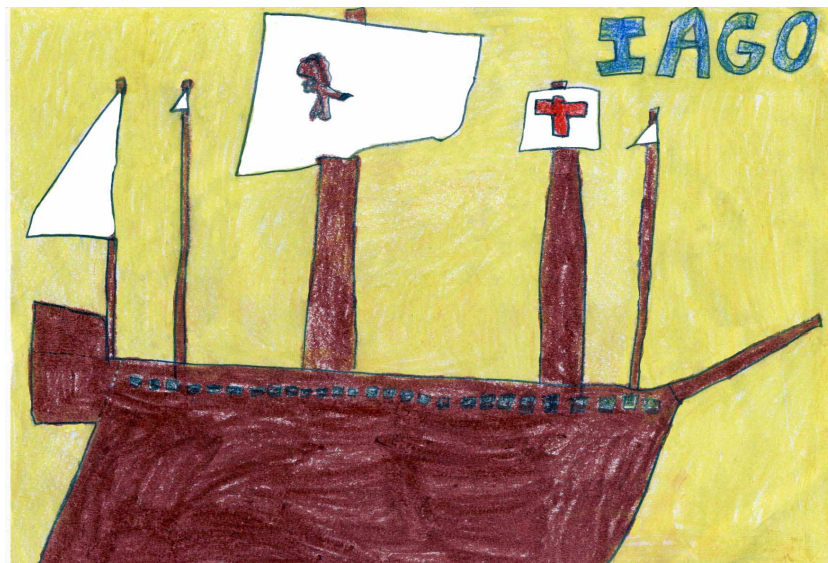
VISITA



MUSEO DE PONTEVEDRA

O venres 31 de marzo fomos ao museo de Pontevedra. Vimos unha cruz sagrada, cunchas e puños de acibeches. Despois vimos un barco vikingo. Noutra sala había un sillón que tiña unhas tapas os lados para meter libros. Despois baixamos ao camarote de Méndez Núñez que era chulísima porque había hamacas e unha porta máxica. Tamén vimos ouro, prata e unha cocina na que había tiscolas de ferro para quentar a cama. Saímos e merendamos na praza da verdura.

Alba Lobeira
2.º de Primaria



VIAXE A CABEZA DE MANZANEDA

O día 17 de maio, os alumnos de 6º curso do colexio, fomos de excursión á estación de montaña de Cabeza de Manzaneda. Ó mediodía chegamos aló e, despois de deixa-las maletas no bungalow, fomos comer.

Pola tarde fixemos a primeira actividade, escalada, e, despois de descansar un pouco, fomos de senderismo ata un curro que estaban arranxando para vivir alí; ¡que medo! Alí hai moitos lobos. Ó cegar merendamos e estivemos facendo tempo ata a cea. Pola noite fomos a unha velada onde fixemos moitos xogos.

Ó día seguinte tivemos supervivencia, onde nos ensinaron, por exemplo, a facer un refuxio por se nos perdiamos no monte. O rematar, fomos nadar á piscina. Despois de comer montamos nos karts que, polo menos a mín, gustoume moito.



Despois montamos a cabalo e déronnos hora libre, que aproveitamos para mercar un balón de fútbol e xogar con el.

Á mañá seguinte, practicamos tiro con arco e adicamos todo o tempo a xogar ó fútbol. As sete da tarde chegamos a casa dunha viaxe moi divertida.



Jorge (6º curso)

EXPOSICIÓN DAS ILLAS ATLÁNTICAS

No mes de maio pasado fomos a unha sala de exposicións en Bueu sobre as Illas Atlánticas.

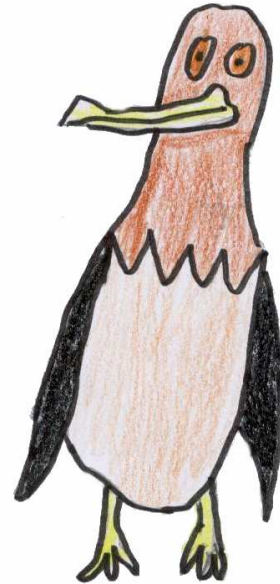
Sáímos todos os nenos do colexio, repartidos en tres quendas: primeiro 5º e 6º, despois 3º e 4º e por último 1º e 2º de Primaria.

Ó chegar, tivemos que esperar á monitora que nos ensinou os paneis coas imáxenes, informándonos sobre todo tipo de animais e paisaxes que había nas Illas.

Visitamos a sala Amalia Rodríguez Búa, e o Centro Social, nos que había paneis con animais voadores e acuáticos que alí habitaban durante un certo tempo ou todo o ano.

Finalmente, fomos o salón de actos do Centro Social, onde un contacontos contounos unha historia sobre unha gaivota, chamada Antón, que ía camiño das Illas, coñecendo animais que a axudaban a chegar.

Antes de marchar para o colexio, déronnos uns agasallos de recordo da visita que os profesores repartíronnos entre todos os alumnos.



Estévez Pastoriza (6º curso)



Adán 3º de Primaria

DÍA MUNDIAL DO MEDIO AMBIENTE

A Terra contaminamola nos.
Facemos lume nos bosques e matamos animais.
Despreziamos a natureza.
Hai que coidar o noso planeta.



Sabela Baena (1º)

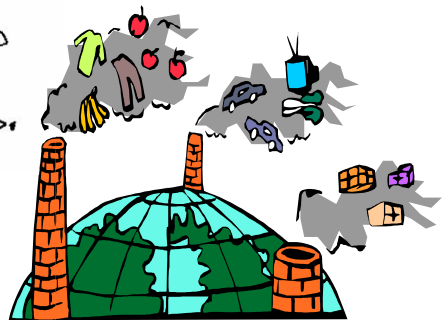


A Terra está débil porque contaminamos
e matamos a seres vivos. Temos que reciclar,
é moi importante non tirar nada ao chan
porque provocamos moitos incendios e matamos
animais.

Estela Novas (1º)

A Terra está moi enferma. Contaminamos, tiramos lixo
ao chan, matamos animais coma o lince. Debemos curar
aos animais que vexamos feridos. Temos que ir máis
en bici, non cortar tantas árbores e plantar máis.

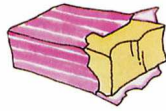
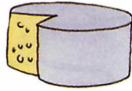
Martín Leal
(1º)



TARTA DE QUEIXO

Ingredientes :

- Galletas
- Margarina
- Queixo
- Nata



- Azucre
- Xelatina
- Marmelada

Modo de facelo :

① Ermigollamos as galletas



② Misturamolas coa margarina



③ Forramos o molde con esta pasta





④ Xuntamos a nata o queixo
e o azucre e remexemos

⑤ Disolvemos a xelatina



⑥ Engadimos a xelatina
a mercha do queixo



⑦ Botamos a mezcla no molde e ponémola no frigorífico



⑧ A dormamos con marmelada de amorodo



⑨ Lista para comela



2º curso de Primaria

Páxina deportiva

Practica os diferentes movementos que podes facer e a túa coordinación:

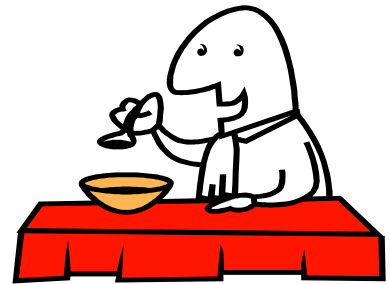
TEST DE MOVEMENTO E COORDINACIÓN			
Exercicio	Observa	Nivel 1 Número de acertos	Nivel 2 Número de acertos
<u>Manexo de pelota</u> Lanza unha pelota hacia arriba de forma consecutiva sen parar.		¿Cantos acertos tiveches en cinco intentos?	¿Cantos podes facer con duas pelotas en cinco intentos?
<u>Manexo aro - pelota</u> Xira un aro cunha man ó tempo que coa outra man botas unha pelota.		¿Cantos botes podes facer sen perder o balón e o aro?	Aumenta a velocidade: ¿Cantos botes podes facer sen perder o balón e o aro?
<u>Tiro á diana</u> Coloca unha diana na parede á altura dos teus ollos. Sitúate a 3 metros. Lanza unha pelota pequena.		¿Cantos acertos logras facer coa man dereita?	¿Cantos acertos logras facer coa man esquerda?
<u>Tiro a porta</u> Lanza un balón a unha portería que se atope a 10 metros aproximadamente. Fai cinco intentos.		¿Cantos acertos logras co pé dereito?	¿Cantos acertos logras co pé esquerdo?

PARTICIPACIÓN EN TORNEOS

O C.E.I.P. da Torre - Cela neste curso 2005 - 06 participou no torneo triangular de fútbol do C.E.I.P. de Beluso, e está a participar no I Torneo interescolar de balonmán do Concello, unha espléndida iniciativa do Clube Balonmán de Bueu para dar a coñecer este deporte entre os nosos rapaces.

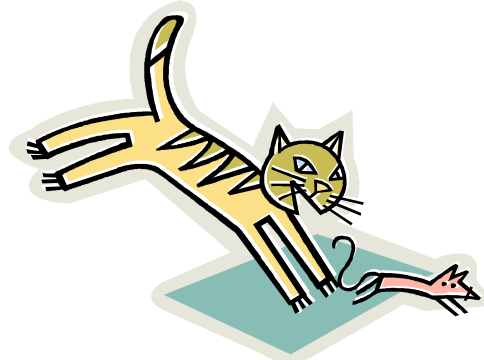
HUMOR

-¿Qué vai toma-lo señor?
-Unha tortilla, por favor.
-¿Cómo a quere, francesa ou española?
-Dame igual, non vou falar con ela.



Un señor está na rúa paseando ó seu gato.
Achégase unha señora e pregunta:
-¿Araña?
-Non, gato

Un gato persigue a dous ratos. Un dos ratos para e grita:
-¡Guau! ¡guau!
Entón, o gato escapa correndo.
Os ratos comentan entre eles:
- ¿Daste conta da importancia de saber idiomas?



Era tan alto, tan alto, tan alto, que cando comía un iogur chegaba ó estómago xa caducado.

Eran tan alto, tan alto, que tiña unha nube nun ollo.

Era tan forrechas, tan forrechas, que non pelaba as patacas, lixábaas.

Era tan forrechas, tan forrechas, que non se poñía ó sol para non dar sombra.

Era tan baixo, tan baixo, que a cabeza cheiráballe a pés.

Lerías e enredos

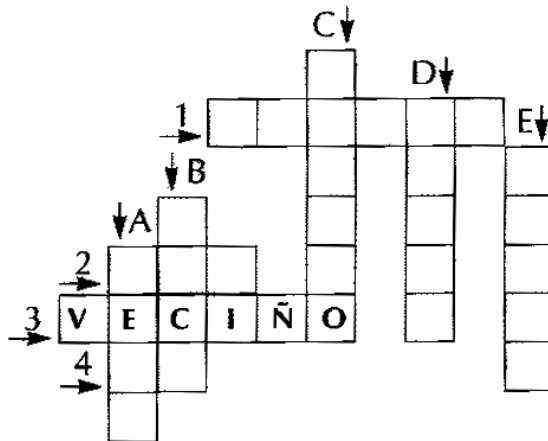
Pesca o nome dos animais mariños



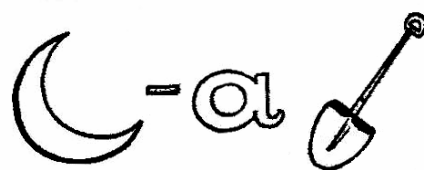
COLOREA

ENCRUCILLADO

1. Recibir diñeiro polo traballo.
 2. Diríxese a algún lugar.
 3. Vive no mesmo edificio.
 4. Nota musical.
- A. Barco de ... (movido polo vento).
 - B. Femia do touro.
 - C. Prenda de vestir que se usa no inverno.
 - D. Despois de marzo.
 - E. Serve para navegar.



XEROGLÍFICO : ¿ Con que observa ós insectos?



REFRÃNS



À LUZ DA LÚA